

Specialisten in spruiten

Gebroeders Jan en Ronald Herbert uit Zeewolde telen jaarlijks zo'n 250 hectare spruiten. Dat doen ze volledig op land van derden. „Voordeel hiervan is dat we ons sterk hebben kunnen specialiseren. Maar een nadeel is dat er geregeld huurland wegvalt.“

Huib Rijk

Huib Rijk bezoekt elke twee maanden een collega-akkerbouwer en praat met hem over zijn bedrijf. Hoe onderneemt deze akkerbouwer? Hoe maakt hij keuzes en waarom juist deze? En hoe zien de toekomstplannen er uit? En hoe gaat de ondernemer om met maatschappelijk thema's als duurzaamheid en social media?

Wat mij opvalt

Vroeger was het meer normaal dat er bedrijven waren die teelt uitvoerden op land van derden, zoals vlastelers, dan tegenwoordig. Het bedrijf van de gebroeders Herbert is daar een moderne vorm van. Zij kiezen er bewust voor om geen eigen grond te hebben, maar teelten bij anderen uit te voeren. Dit kan alleen als ze rekening houden met belangen van die boeren, maar ook met die van werknemers en afnemers.

Op een vroege herfstmorgen rijd ik naar de familie Herbert aan de rand van Zuidelijk Flevoland. Ik heb een afspraak om half zeven 's morgens voor het interview. De plukmachines draaien al op dat moment en ook het sorteren in de loods is van start. En de broers? Die blijken al behoorlijk spraakzaam op dit tijdstip.

Stoppen of doorgaan

Ronald en Jan zijn relatief laat in Flevoland terechtgekomen, namelijk toen de meeste boeren er al ruim 20 jaar zaten. Ze komen uit Zoetermeer (ZH). Hun vader teelde daar in het toenmalig grootste spruitenteeltgebied op spruiten in deelteelt, ze begonnen op enkele hectares met handpluk en breidden daarna voortdurend uit. De broers zaten aanvankelijk niet in het bedrijf, maar toen vader zei dat hij wilde stoppen, besloten de broers door te gaan.

Langzamerhand werd deelteelt moeizamer omdat sommige boeren stopten met hun bedrijf en hun land werd omgezet in bos of in stedelijk gebied. Toen ze in die tijd ook werk er naast deden, reden ze geregeld door Flevoland en zagen daar wel toekomstmogelijkheden. Via-via hoorden ze dat aan de Nekkeveldweg een bouwkaavel van 1,2 hectare te koop was. Ze startten met het telen van spruiten in Flevoland. Later werd dit uitgebreid met bloemkool, boerenkool en sinds dit jaar broccoli. Dit is uitgegroeid tot 300 hectare.

Hoewel ze dicht langs het oude land zitten, is er geen sprake van een strandeffect, dat wil zeggen dat de grond heel zanderig zou zijn. „De grond hier in de buurt is wel wat lichter dan elders in de polder, maar toch uitstekend geschikt voor spruiten“, vindt Ronald. Spruiten kun je telen op redelijk diverse grondsoorten, als je maar goed voor de grond zorgt. Het loont om echt veel geduld te hebben met het uitvoeren van werkzaamheden, is hun ervaring. Spruiten zijn ook dankbaar voor een bodem die diep doorwortelbaar is. Ze hebben goede ervaring met een roterende spitmachine. Ze telen vooral bij boeren waar ze al vele jaren contact mee hebben. „Spruiten telen is heel goed voor de bodem“, zegt Ronald. „Het gewas wortelt tot wel 80 centimeter diep en

omdat er rupsen onder de oogstmachines zijn, is de structuurschade gering. Er zijn veehouders die, nadat we in februari geoogst hebben, er in het voorjaar maïs op telen.“ „En vergeet niet dat wij bijna 100 ton per hectare aan organische massa nalaten“, vervolgt Ronald. Tegen Jan, die net binnenkomt lopen en het niet direct met hem eens is, rekt hij het voor: „Iedere plant weegt bij de oogst 4 tot 6 kilo bruto. Er staan 30.000 tot 38.000 planten per hectare. De stammen en de bladeren blijven achter op het veld. De bemestingswaarde hiervan bedraagt wel 300 tot 400 euro per hectare, heeft iemand van Agrifirm eens uitgerekend.“

Telen op land van derden heeft voordelen; zo kun je je specialiseren op één teelt. Het nadeel is dat er geregeld huurland vervalt.

Andere teelten

Specialisatie in een teelt zorgt natuurlijk voor kwetsbaarheid, met name voor marktrisiko's. Daarom zijn ze sinds enkele jaren ook begonnen met bloemkool, broccoli en boerenkool. Waarom deze gewassen? „We hebben de hele mechanisatie er voor: van de plantmachines, de oogstwagens tot de grondbewerking en alles voor de verwerking.“

De broers willen graag dat de gewassen er strak voor staan. Dat geldt met name voor de onkruidbeheersing. De spruiten worden drie tot vijf keer bemest, met KAS en ook met de zwavelhoudende, vloeibare meststof Topflow NTS. Hiervoor worden de percelen speciaal bemonsterd op de zwavel- en stikstofvoorraad. Ook gaan ze meer naar de beschikbare kalium kijken.

Trips moeilijk beheersbaar

De belangrijkste plaag is trips. Jan maakt een vergelijking met IS in het Midden-Oosten. „Trips is de IS voor de spruitenteelt“, zegt hij nuchter. Het is een moeilijk te beheersen insect. Veel boeren onderschatten de gevolgen, ook in teelten als uien geeft dit flinke opbrengstverlagingen, vindt hij. Er zijn onvoldoende middelen beschikbaar met een goede werking op trips. Dit jaar zijn ze gestart met biologische

spruiten, in een gezamenlijk traject met BV Erf. Spruiten is biologisch een van de lastigste teelten, omdat ieder spruitje een klein kooltje is. De buitenkant moet mooi zijn.

Planten en oogsten

De eerste planten gaan rond 12 april de grond in. Dat gaat door tot eind mei. De oogst start begin september en loopt door tot in februari. De eerste jaren teelden ze nog in Numansdorp (ZH) om nog laat in de winter te kunnen oogsten. Nu zijn er nieuwe rassen die ook in hun gebied de winter redelijk goed overleven. Ze hebben vijf plukmachines, waarvan vier drierijers en een vierrijer. Ze sorteren zelf, vervolgens gaat het product los in kisten van 5 tot 250 kilo. Daarnaast is verpakken in netten, flowpack en doosjes ook mogelijk.

Op het bedrijf zijn drie vaste werknemers. Daarnaast helpen enkele van hun kinderen in de vakantieperiodes, zijn er seizoenarbeiders en uitzendkrachten, momenteel 29. Alle afzet van het product loopt via The Greenery. Het betreft grotendeels dag- of weekhandel. Met contractteelt hebben ze matige ervaringen. „Als de marktprijs lager is dan het contract, moet je oppassen dat ze niet elders inkopen. Als het duurder is, houden ze je volledig aan het contract“, zegt Ronald. „De contractprijzen zijn ook laag, soms maar 0,33 euro per kilo. Als je dan maar 20 ton oogst, heb je 6.600 euro per hectare. Daar kun je de teelt niet voor doen.“

Dinosauriërs

Spruiten telen zoals wij doen, moet je niet voor het grote geld doen, is hun standpunt, maar omdat je het werk zo leuk vindt. „Spruitentelers zijn dinosauriërs, een uitstervend beroep.“ Van de 2.400 hectare spruiten in Nederland wordt de helft door tien telers uitgevoerd, de meesten op leeftijd. Een teler die ze kennen, verminderde de teelt met de helft in een jaar. „Wij leveren via The Greenery, die momenteel een mooie prijs betaalt. Meer product voor minder geld en de kosten nog verder omlaag om een verdienmodel te hebben, dat werkt niet meer. Om aan de toenemende eisen te voldoen zijn investeringen nodig. Daarom moet elke schakel er wat aan kunnen verdienen. Niet ieder voor zich, maar met elkaar.“ ■

Bedrijfsgegevens

Jan (1967) en Lucia (1963), Ronald (1969) en Daniëlle (1973) Herbert hebben in Zeewolde een akkerbouwbedrijf. De broers telen 248 ha spruiten, 48 ha bloemkool, 4 ha broccoli en 13 ha boerenkool. Ze hebben een gezamenlijk traject met BV Erf van 15 ha biologische spruiten. Tevens hebben ze een sorteer- en verpakingsloods.

